

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2To/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5419010096
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marcela Malatková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5419010096.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marcely Malatkej a sudkýň JUDr. Evy Kyselovej a JUDr. Moniky Liptákovej, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29. júla 2020, o odvolaní obžalovaného K. A. proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 2T/16/2019 zo dňa 28.4.2020, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 2T/16/2019 zo dňa 28.4.2020 z r u š u j e .

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný K. A. uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že:

ako rodič v X. S., v obci U., okres Dolný Kubín a všade tam, kde sa zdržiaval, napriek zákonnej povinnosti vyživovať svoje dieťa, rozsah ktorej mu bol určený rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 8P/10/2015 zo dňa 27.8.2015, právoplatným dňa 25.9.2015, v zmysle ktorého bol povinný prispievať na výživu maloletého syna N. A., nar. XX.XX.XXXX v sume 150,- Eur mesačne vždy do 19 - teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky dieťaťa Z. Z., nar. XXXX, túto povinnosť si neplní pravidelne od 1.10.2015 do 28.4.2020 s výnimkou dní, kedy zaplatil sumu 150,- Eur, a to dňa 30.1.2017, 7.3.2017, 28.3.2017 a 24.4.2017 a takto konal napriek tomu, že od 6.2.2016 mu úrad sociálnych vecí v Írsku vyplácal sumu 188,- Eur týždenne, pričom neboli zistené žiadne prekážky, ktoré by mu bránili nájsť si prácu s dostatočným príjmom, čím mu za obdobie od 1.10.2015 do 28.4.2020 vznikol dlh na výživnom voči maloletému synovi N. A. vo výške 7.500,- Eur.

Za spáchanie tejto trestnej činnosti bol obžalovaný K. A. podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 14 (štrnásť) mesiacov. Za splnenia zákonných podmienok podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. súd obžalovanému výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. mu určil skúšobnú dobu 24 (dvadsaťštyri) mesiacov. Podľa § 50 ods. 2 Tr. zák. súd obžalovanému uložil aj povinnosť, aby v skúšobnej dobe podľa svojich schopností zaplatil zameškané výživné.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný K. A. prostredníctvom obhajcu (proti obžalovanému bolo vedené konanie ako proti ušlému) ihneď po jeho vyhlásení priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní, a to tak proti výroku o vine, ako aj proti výroku o treste a tiež proti konaniu, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo. Zahlásené odvolanie obhajca obžalovaného zdôvodnil písomným podaním zo dňa 12.5.2020, doručeným Okresnému súdu Dolný Kubín dňa 12.5.2020:

Primárne poukazuje na to, že v prípade prečinu zanedbania povinnej výživy je potrebné obžalovanému vykonanými dôkazmi preukázať, že obžalovaný si vyživovaciu povinnosť úmyselne neplnil alebo sa jej úmyselne vyhýbal.

V danom prípade obžalovaný nemohol spáchať prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., pretože nebola naplnená jeho skutková podstata vo vzťahu konkrétne jej subjektívnej stránky.

Len samotné zistenie o neplnení vyživovacej povinnosti podľa civilného rozhodnutia ešte neznamená, že obžalovaný sa dopustil trestného činu zanedbania povinnej výživy. Pre vyslovenie takéhoto záveru musí byť preukázaná aj subjektívna stránka skutkovej podstaty tohto trestného činu.

Pri skúmaní zavinenia je potrebné vychádzať najmä z komplexnej sociálnej, majetkovej, finančnej i zdravotnej situácie obžalovaného, pričom treba náležite zistiť dôvody, ktoré sa o túto situáciu pričínili.

Ak nebude preukázané naplnenie subjektívnej stránky tohto stíhaného trestného činu, nemôže byť obžalovaný trestne zodpovedný.

V tomto trestnom konaní v konaní pred súdom dňa 3.4.2020 predložili návrh na prerušenie trestného stíhania, a to s poukazom na judikát trestnoprávneho kolégia v Žiline, Jtk 12/14. Pokiaľ v konaní o prečine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. nemožno osobnú účasť obvineného pri úkonoch trestného konania zabezpečiť zákonnými prostriedkami (predvolanie, predvedenie, zatknutie a pod.), pretože obvinený sa trestnému konaniu vyhýba pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva, tak orgány činné v trestnom konaní, ako i súd sú povinné predmetné trestné stíhanie prerušiť.

Nemožnosť pre neprítomnosť obvineného vec náležite objasniť je totiž dôvodom pre obligatórne prerušenie trestného stíhania podľa § 228 ods. 2 písm. a) Tr. por., na ktoré odkazujú aj všetky vyššie označené ustanovenia Trestného poriadku.

Pri skúmaní podmienky, či vec možno spoľahlivo rozhodnúť aj bez prítomnosti obžalovaného K. A., treba vychádzať z povahy vecí, z jej závažnosti, ako aj z toho, či bez výsluchu obžalovaného na hlavnom pojednávaní a bez jeho súčinnosti pri dokazovaní bude možné náležite zistiť skutkový stav.

Uvedený návrh podali aj v kontexte so skutočnosťou, že doposiaľ súdu nebolo doručené od príslušného úradu sociálnych vecí v Írsku potvrdenie o vyplácaní sociálnych dávok obžalovanému.

Dáva tiež do pozornosti judikát R 33/1960 a R 22/1992 o posudzovaní predbežných otázok zavinenia prečinu zanedbania povinnej výživy a to vo vzťahu k § 7 Tr. por.

V prejednávanej veci okresný súd oproti obžalobe upravil skutok tak, že časť jeho spáchania posunul až do 28.4.2020, kedy bol vyhlásený rozsudok (v obžalobe do podania obžaloby 29.4.2019), a hoci upravil aj výšku výživného, ktoré obžalovaný dlhuje matke maloletého N. A., na čiastku 7.500,- Eur (v obžalobe 5.500,- Eur), postupom súdu bolo podľa jeho názoru porušené právo na obhajobu, pretože obžalovaný K. A. sa nemal možnosť vyjadriť k obvineniu. V dôsledku uvedeného skutkový stav v žiadnom prípade nebol náležite zistený, pretože súd nezistil dôvody, prečo si obžalovaný neplnil vyživovaciu povinnosť aj v čase po podaní obžaloby.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhuje, aby krajský súd napadnutý rozsudok z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d) Tr. zák. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie alebo alternatívne prerušil trestné stíhanie, pretože tak mal urobiť už súd prvého stupňa.

Prokurátor sa k dôvodom odvolania obžalovaného písomne nevyjadril.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom prihliadal aj na chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Zistil potom, že odvolanie podané obžalovaným bolo podané oprávneným subjektom, v zákonom stanovenej lehote a je dôvodné, a to čiastočne z dôvodov, ktoré v rámci odvolania uvádzal obžalovaný prostredníctvom obhajcu (ako už bolo uvedené vyššie, proti obžalovanému bolo konanie vedené ako proti ušlému). Krajský súd preskúmaním napadnutého rozsudku zistil, že rozhodnutie okresného súdu je pre krajský súd nepreskúmateľné pre nejasnosť a neúplnosť jeho skutkových zistení a súčasne, keď okresný súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, čím sú tu dané zákonné dôvody podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. na zrušenie napadnutého rozsudku.

Podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie.

V prípade zrušenia rozsudku súdu prvého stupňa z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. ide o také chyby vo výrokoch napadnutého rozsudku, pre ktoré je rozsudok nepreskúmateľný alebo nebolo rozhodnuté o niektorom zo skutkov v obžalobe, prípadne naopak výrok v skutkovej časti presahuje medze obžaloby alebo výrok o treste je neúplný (napr. výrok o treste zákazu činnosti neobsahuje vymedzenie jeho dĺžky). Okolnosťami významnými pre rozhodnutie, s ktorými sa prvostupňový súd nevyrovnal, môžu byť dôležité skutkové otázky, ktoré majú dosah na právnu kvalifikáciu.

V danom prípade bola na obžalovaného podaná obžaloba a napadnutým rozsudkom bol uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., nakoľko obžalovaný najmenej tri mesiace v období dvoch rokov si úmyselne neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného a takýto skutok spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas.

Objektom trestného činu zanedbania povinnej výživy je nárok na výživu, ktorý vyplýva zo Zákona o rodine. Objektívna stránka tohto trestného činu spočíva v konaní páchatela, ktorý najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať iného alebo zaopatrovávať iného (§ 207 ods. 1 Tr. zák.) alebo v konaní páchatela, ktorý sa najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne vyhýba plneniu svojej vyživovacej zákonnej povinnosti vyživovať alebo zaopatrovávať iného (§ 207 ods. 2 Tr. zák.). Zo subjektívnej stránky zavinenie vyjadrené vo forme „čo aj z nedbanlivosti“ (ods. 1) pripúšťa zavinenie nielen úmyselné, ale aj z nedbanlivosti. Zo subjektívnej stránky sa v ods. 2 vyžaduje úmyselné zavinenie.

Z výroku napadnutého odsudzujúceho rozsudku (konkrétne z opisu skutku) je zjavné, že súd prvého stupňa obžalovaného K. A. uznal vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b) Tr. zák., v podstate na tom skutkovom základe, že napriek zákonnej povinnosti vyživovať svoje maloleté dieťa, ktorej rozsah mu bol určený rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 8P/10/2015 zo dňa 27.8.2015, právoplatným dňa 25.9.2015, v sume 150,- Eur mesačne vždy do 19 - teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky dieťaťa, túto povinnosť si neplní pravidelne od 1.10.2015 do 28.4.2020 (s výnimkou úhrady výživného v sume 150,- Eur dňa 30.1.2017, 7.3.2017, 28.3.2017, 24.4.2017) a takto konal napriek tomu, že od 6.2.2016 mu úrad sociálnych vecí v Írsku vyplácal sumu 188,- Eur týždenne, pričom neboli zistené žiadne prekážky, ktoré by mu bránili nájsť si prácu s dostatočným príjmom, čím mu za obdobie od 1.10.2015 do 28.4.2020 vznikol dlh na výživnom voči maloletému dieťaťu vo výške 7.500,- Eur.

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že okresný súd zavinené neplnenie vyživovacej povinnosti obžalovaným v dobe od 1.10.2015 do 28.4.2020 vzhliadol v tom, že obžalovaný si súdom určenú vyživovaciu povinnosť vo výške 150,- Eur mesačne neplnil napriek tomu, že od 6.2.2016 mu úrad sociálnych vecí v Írsku vyplácal sumu 188,- Eur týždenne, pričom neboli zistené žiadne prekážky, ktoré by mu bránili nájsť si prácu s dostatočným príjmom.

Takýto záver súdu však nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Z dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní a obsahu spisu (osobitne z konania vedeného na Okresnom súde Dolný Kubín pod sp.zn. 8P/10/2015) vyplynulo, že obžalovaný K. A. bol od 6.2.2015 poberateľom sumy 188,- Eur týždenne od Írskeho úradu sociálnych vecí. V spise pritom absentuje akýkoľvek dôkaz o ďalšom poberaní takejto dávky obžalovaným, teda dokedy mu takáto dávka vyplácaná bola, prípadne, či mu je vyplácaná až doposiaľ (odvolaciemu súdu je síce zjavné, že okresný súd sa pokúsil túto skutočnosť, preverovať, avšak tento poznatok sa mu zistiť nepodarilo, uvedené však nemôže byť na ujmu obžalovaného, ktorému musí byť vina preukázaná bez akýchkoľvek vážnejších pochybností). Súčasťou spisového materiálu je aj čestné vyhlásenie obžalovaného K. A. zo dňa 21.4.2016 (č.l. 76), v ktorom obžalovaný uviedol, že už pracuje, a teda má záujem zaplatiť dlh na výživnom. Obžalovaný na výživu syna poukázal k rukám jeho matky sumu 150,- Eur dňa 30.1.2017, 7.3.2017, 28.3.2017 a 24.4.2017. Ďalšie konkrétne poznatky o obžalovanom po tomto dátume z vykonaného dokazovania nevyplývajú.

Za takejto dôkaznej situácie sa odvolací súd stotožňuje s odvolacou námietkou obhajcu obžalovaného, že s poukazom na dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní nie je možné spoľahlivo a bez akýchkoľvek vážnejších pochybností konštatovať zavinené neplnenie vyživovacej povinnosti obžalovaným v období od 1.10.2015 do 28.4.2020, ako to učinil okresný súd v rámci odsudzujúceho rozsudku. Ako už

bolo uvedené vyššie, nie je zrejmé, v ktorej časti tohto obdobia obžalovaný poberal dávku od írskoho sociálneho úradu vo výške 188,- Eur týždenne, z ktorej by mohlo byť v jeho možnostiach a schopnostiach plniť si vyživovaciu povinnosť na maloletého syna. Pokiaľ bolo ďalej okresným súdom v skutku konštatované, že v už uvedenom období od 1.10.2015 do 28.4.2020 súčasne u obžalovaného neboli zistené žiadne prekážky, ktoré by mu bránili nájsť si prácu s dostatočným príjmom, ani takéto konštatovanie súdu nebolo spoľahlivo preukázané, keď z vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní sú zrejmé len čiastkové poznatky o obžalovanom (t.j. že od 6.2.2015 poberal dávku od írskoho sociálneho úradu vo výške 188,- Eur týždenne, bez znalosti, dokedy mu dávka bola vyplácaná, ku dňu spísania čestného vyhlásenia 21.4.2016 obžalovaný pracoval, nie je však zrejmé dokedy, v prípade skončenia pracovného pomeru dôvod ukončenia, úhrada výživného dňa 30.1.2017, 7.3.2017, 28.3.2017 a 24.4.2017). Okresný súd sa teda dôsledne nevysporiadal s otázkou možnosti a schopnosti obžalovaného plniť si svoju vyživovaciu povinnosť počas celého obdobia uvedeného v skutku rozsudku od 1.10.2015 do 28.4.2020 tak, aby bolo možné spoľahlivo a bez akýchkoľvek vážnejších pochybností konštatovať zavinené neplnenie vyživovacej povinnosti obžalovaným.

S poukazom na vyššie uvedené krajský súd na tomto mieste považuje za potrebné opätovne zdôrazniť, že uznanie viny z prečinu zanedbania povinnej výživy prichádza do úvahy len v prípade preukázania, že u obžalovaného išlo o zavinené neplnenie vyživovacej povinnosti (len samotné neplatenie výživného bez náležitého zistenia, či bolo v schopnostiach a možnostiach obžalovaného plniť si vyživovaciu povinnosť, pritom na uznanie viny za prečin zanedbania povinnej výživy nepostačuje). Nakoľko v danom prípade nebolo okresným súdom spoľahlivo a bez akýchkoľvek vážnejších pochybností preukázané takéto zavinené neplnenie vyživovacej povinnosti obžalovaným v období od 1.10.2015 do 28.4.2020, ako to okresný súd uzatvoril v rámci uznania viny obžalovaného a okresný súd sa nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami týkajúcimi sa zavineného neplnenia vyživovacej povinnosti obžalovaným v tomto období, odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil z dôvodu podľa § 321 ods. 1 písm. b) Tr. por. a ďalej postupujúc podľa § 322 ods. 1 Tr. por. okresnému súdu uložil, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Okresnému súdu je tiež nutné vytknúť a prisvedčiť odvolacej námietke obhajcu obžalovaného, že okresný súd bez ďalšieho vychádzal z výšky výživného 150,- Eur mesačne tak, ako bola táto určená ešte rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín, sp.zn. 8P/10/2015 zo dňa 27.8.2015, právoplatným dňa 27.8.2015. V tomto smere odvolací súd dáva okresnému súdu do pozornosti, že súd je v rámci trestného konania o trestnom čine zanedbania povinnej výživy povinný samostatne ako predbežnú otázku posudzovať otázku rozsahu vyživovacej povinnosti, čo okresný súd v danom prípade opomenul. Odvolací súd poznamenáva, že pri tomto posudzovaní nie je súd viazaný súdnym rozhodnutím, ktorým bola v občianskom súdnom konaní určená konkrétna výška vyživovacej povinnosti tzv. výživného. K tomuto súdnemu rozhodnutiu však súd musí prihliadať a vyhodnotiť ho ako iné dôkazy v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por.

V rámci ďalšieho postupu bude preto povinnosťou okresného súdu dôsledne skúmať, či v už uvádzanom období možno u obžalovaného spoľahlivo a bez akýchkoľvek vážnejších pochybností konštatovať zavinené neplnenie vyživovacej povinnosti a v rámci predbežnej otázky posudzovať aj rozsah výživného. Odvolací súd zároveň okresnému súdu dáva do pozornosti zákaz zmeny k horšiemu, nakoľko odvolanie v predmetnej veci nebolo podané v neprospech obžalovaného K. A. (§ 327 ods. 2 Tr. por.).

K námietkam obhajcu obžalovaného ohľadne vedenia konania proti obžalovanému ako konania proti ušlému odvolací súd uvádza, že preskúmaním spisového materiálu nezistil žiadne také zákonné prekážky, ktoré by v tomto prípade bránili viesť konanie proti ušlému. V tomto smere krajský súd poukazuje na podrobnú argumentáciu okresného súdu v odôvodnení napadnutého rozsudku, s ktorou sa v celom rozsahu stotožňuje a na túto v podrobnostiach odkazuje. Nakoľko okresný súd podrobne a vecne správne uviedol argumenty, pre ktoré je v danom prípade možné proti obžalovanému viesť konanie proti ušlému, odvolací súd nevidí dôvod tieto podrobné, vecne správne a vyčerpávajúce argumenty okresného súdu na tomto mieste opakovať. V tejto súvislosti však odvolací súd považuje za potrebné poznamenať, že aj keď obžalovaného je za splnenia zákonných podmienok možné aj v tomto prípade v rámci konania proti ušlému uznať vinným zo žalovaného trestného činu zanedbania povinnej výživy, aj v konaní proti ušlému musí byť v prípade uznania viny spoľahlivo a bez akýchkoľvek vážnejších pochybností preukázané zavinené neplnenie vyživovacej povinnosti obžalovaným.

Vo vyššie uvedenom ide o podstatné dôvody, na základe ktorých krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.